

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Szkole Podstawowej nr 18 im. Jana Matejki w Koszalinie
wersja skrócona dla uczniów

SPIS TREŚCI

Rozdział 1

objaśnienie terminów str. 2

Rozdział 2

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci str. 2

Rozdział 3

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone str. 2

Rozdział 4

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka str. 3

Rozdział 5

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie oraz utrwalonymi w innej formie. str. 3

Rozdział 6

Zasady udostępniania rodzicom i uczniom Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania str. 3

Rozdział 7

Przepisy końcowe str. 4

Załącznik

Najważniejsze prawa dziecka str. 5

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły jest działanie dla dobra dziecka i w jego interesie. Celem polityki działania Standardów Ochrony Małoletnich jest zapewnienie Wam warunków do nauki i rozwoju zgodnie z Waszymi indywidualnymi możliwościami i potrzebami w atmosferze życzliwości, akceptacji, szacunku i poczucia bezpieczeństwa.

Rozdział 1

objaśnienie terminów

1. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
2. Przez krzywdzenie dziecka powinniście rozumieć zamierzone i niezamierzone działanie osoby dorosłej lub innego dziecka na Wasz rozwój psychiczny lub fizyczny.

Rozdział 2

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Wszyscy pracownicy w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę kiedy Tobie lub innemu dziecku dzieje się krzywda.

Wyróżnia się cztery podstawowe formy krzywdzenia:

- a) **Przemoc fizyczna** różne formy użycia siły: bicie (w tym przedmiotami), popychanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie i duszenie, szarpanie, wykręcanie rąk, przypalanie, polewanie substancjami, stosowanie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.
- b) **Przemoc psychiczna** zastraszanie, szydzenie, przekleństwa, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i zabranianie kontaktów z innymi, wymuszanie posłuszeństwa, wyzywanie, poniżanie i upokarzanie, zawstydzanie, grożenie, itp.
- c) **Wykorzystywanie seksualnego** wymuszanie zachowań o charakterze seksualnym, poniżające obmacywanie, obłapywanie, zmuszanie do oglądania filmów pornograficznych, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, itp.
- d) **Przemoc zaniedbania** – narażanie na utratę życia lub zdrowia, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, itp.

Rozdział 3

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

Przemocy możecie doświadczyć ze strony innych uczniów, rodziców lub opiekunów, osób trzecich (osób z którymi miałeś kontakt czy pracowników szkoły).

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi i między uczniami pełnoletnimi i niepełnoletnimi jest działanie z szacunkiem, uwzględniające godność i potrzeby małoletnich, tworzenie atmosfery życia szkolnego, atmosfery tolerancji i poczucia odpowiedzialności za swoje zachowanie.
2. Uczniowie angażowani są w działania, w których mają możliwość aktywnego uczestniczenia, podejmowania współdziałania i rozwijania podejścia zespołowego,

w tym kształtującego pozytywne relacje z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Niedozwolone jest w szczególności:

- a) stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek ucznia, w jakiegokolwiek formie;
- b) używanie wulgarnego, obraźliwego języka;
- c) upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych uczniów;
- d) zachowanie w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych słów, gestów, żartów, kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym;
- e) stosowanie zastraszania i gróźb;
- f) utrwalanie wizerunku innych uczniów poprzez nagrywanie (również fonii) i fotografowanie bez uzyskania zgody i w sytuacjach intymnych, mogących zawstydzić;
- g) udostępnianie między małoletnimi substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu.

Rozdział 4

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

1. Zasady interwencji dla uczniów, będących świadkiem lub ofiarą przemocy rówieśniczej.
  - a) Jak najszybciej należy powiadomić dorosłego pracownika szkoły, informując także o swoich podejrzeniach, że któryś z uczniów doznaje przemocy. Jeśli zdarzenie jest niebezpieczne, a w pobliżu nie ma nikogo dorosłego, bezzwłocznie należy zadzwonić pod numer alarmowy 112.
  - b) Osobie poszkodowanej powinno się okazać wsparcie poprzez życzliwe słowa, okazywanie empatii i wyrażanie dezaprobaty dla osób stosujących przemoc, absolutnie nie przyłączając się do dokuczania i rozpowszechniania hejtu.

Rozdział 5

Procedury ochrony dzieci przed cyberprzemocą

Uczeń, który stał się ofiarą lub świadkiem cyberprzemocy (wyśmiewania, poniżania uczestników społeczności szkolnej przy użyciu technologii cyfrowych, obraźliwych komentarzy, rozpowszechniania wizerunku, manipulowania zdjęciami itp.) w pierwszej kolejności powinien zgłosić sytuację rodzicowi, który podejmuje kroki prawne. Może równocześnie poinformować wychowawcę klasy lub pedagoga/psychologa szkolnego, który podejmie działania zgodne z procedurami obowiązującymi w szkole.

Rozdział 6

Zasady udostępniania rodzicom i uczniom Standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania

1. Dokument Standardy Ochrony Małoletnich jest ogólnodostępny dla personelu szkoły, uczniów i ich opiekunów.

2. Nauczyciele i pracownicy obsługi i administracji szkoły mają obowiązek zapoznania się z dokumentem.

Rozdział 7

Przepisy końcowe

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla personelu szkoły, uczniów i ich opiekunów, w szczególności poprzez umieszczanie na stronie internetowej szkoły w zakładce dokumenty szkoły jak również przesłanie drogą elektroniczną przy wykorzystaniu dziennika. Dodatkowo dokument znajduje się w gabinecie pedagoga, bibliotece szkolnej i u opiekuna Samorządu Uczniowskiego, również w wersji skróconej dla małych.

Najważniejsze prawa dziecka OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ I WYKORZYSTYWANIEM

Prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem

- Macie prawo do życia bez wyzyskiwania i wykorzystywania, nikt nie może was siłą zmuszać do zrobienia niczego, a zwłaszcza czegoś złego. Nikt też nie może zmuszać Was do pracy ponad siły ani wykorzystywać zarobkowo w inny sposób.
- Macie prawo do ochrony przed przemocą fizyczną, psychiczną i zaniedbaniem. Nikt nie ma prawa Was bić, prześladować i wykorzystywać w celach seksualnych. Macie prawo do ochrony przed wszystkimi formami wykorzystywania seksualnego. Nikt nie ma prawa dotykać Was w sposób, którego sobie nie życycie i nakłaniać lub zmuszać Was do kontaktów seksualnych.
- Nikt nie ma prawa angażować Was w produkcję narkotyków i handel nimi ani zmuszać czy namawiać do ich zażywania. Policja, nauczyciele i inne służby mają za zadanie chronić Was przed dostępem do nich.

EDUKACJA I ODPOCZYNEK Prawo do nauki i informacji

Macie prawo do nauki i dostępu do informacji, ale także prawo do czasu wolnego – wypoczynku zabawy czy korzystania z zajęć rekreacyjnych.

Wasze prawo do nauki polega na tym, że jesteście uprawnieni do korzystania z bezpłatnej edukacji, bo państwo gwarantuje każdemu z Was bezpłatny dostęp do szkoły. Możecie również wybrać szkołę prywatną lub społeczną, która jest płatna. Jednocześnie jednak macie obowiązek chodzenia do szkoły. Prawo do nauki daje Wam możliwość dokonania określonego wyboru.

Prawo do odpoczynku i wolnego czasu

Chodzi o to, abyście na przykład w szkole mieli przerwy, ferie i wakacje i żeby zajęcia nie trwały cały dzień.

PRAWO DO WYCHOWANIA W RODZINIE

Macie prawo do wychowania w rodzinie, a rodzice zawsze powinni kierować się Waszym dobrem. Nawet, gdy rodzice nie są razem i mieszkają osobno, macie prawo do kontaktu z każdym z nich, chyba że to byłoby dla Was szkodliwe. Macie też prawo mieszkać ze swoimi rodzicami, chyba że nie byłoby to dla Was dobre, np. jesteście krzywdzeni.

Prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka. Prawo do wyrażania własnych poglądów oznacza, że w ważnych dotyczących Was sprawach możecie wygłaszać swoje zdanie, opinie, własną wolę.

Prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania. Swoboda wyrażania wyznawanej religii lub przekonań może podlegać tylko takim ograniczeniom, które są przewidziane prawem i są

konieczne do ochrony bezpieczeństwa narodowego i porządku publicznego, zdrowia lub moralności społecznej bądź podstawowych praw i wolności innych osób. W realizacji tego prawa ochrona praw dziecka oraz praw rodziców wzajemnie się przenikają. Oznacza to, że macie przyznane prawo do wolności sumienia i wyznania, jednak możecie z niego korzystać pod władzą rodzicielską. Oznacza to, że rodzice mogą Was wychowywać zgodnie ze swoimi przekonaniami w sprawach religii.

Prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa Gdy znajdujecie się w sytuacji, gdy zostaliście pozbawieni czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub gdy ze względu na swoje dobro nie możecie pozostawać w tym środowisku, państwo musi zapewnić Wam opiekę, m.in.: umieszczenie w rodzinie zastępczej, adopcję lub – gdy jest to niezbędne – umieszczenie w odpowiedniej instytucji powołanej do opieki nad dziećmi.

Prawo do zachowania godności, szczególnie dziecka psychicznie lub fizycznie niepełnosprawnego Dziecko niepełnosprawne powinno mieć zapewnioną pełnię normalnego życia w warunkach gwarantujących mu godność, umożliwiających osiągnięcie niezależności oraz ułatwiających aktywne uczestnictwo dziecka w życiu społeczeństwa. Przysługuje Wam zatem prawo do pełnego dostępu do dóbr i usług oraz wszechstronnej rehabilitacji, prawo do nauki, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i innych gwarancji i zabezpieczeń społecznych.

Prawo do ochrony zdrowia i opieki medycznej Oznacza to, że macie prawo do jak najwyższego poziomu zdrowia i udogodnień przy leczeniu chorób oraz profilaktyki i rehabilitacji zdrowotnej oraz nie możecie zostać pozbawieni dostępu do tego rodzaju opieki zdrowotnej.

Prawo do otrzymywania pomocy i wsparcia od państwa. Jeśli Ty i Twoja rodzina jesteście w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. Państwo powinno wspierać rodziny, których nie stać na zapewnienie dzieciom odpowiedniego poziomu życia.

Prawo do ochrony przed konfliktem zbrojnym. Jeśli nie ukończyliście 15 lat, nie możecie być rekrutowani do wojska i brać bezpośredniego udziału w konflikcie zbrojnym.

Prawo do ochrony w procesie karnym. Jeżeli złamaliście prawo, nie powinniście przebywać w więzieniu z dorosłymi. Macie prawo utrzymywać kontakt ze swoją rodziną oraz prawo do pomocy prawnej lub innej np. psychologa. Macie prawo zgłaszać sytuacje, w których jesteście źle traktowani. Jeśli złamiecie prawo, powinniście uzyskać pomoc prawną i być właściwie traktowani przez system sprawiedliwości.

Wszystkie dzieci mają takie same prawa. Nie ma gorszych ani lepszych dzieci – każde dziecko takie same prawa jak wszyscy.

Wszystkie dzieci są równe wobec prawa i nikogo nie można dyskryminować bez względu na to kim jest, gdzie mieszka, czym zajmują się jego rodzice, jakim mówi językiem, jaką wyznaje religię, jakiej jest płci, czy jest w pełni sprawny, czy też nie, czy jest bogaty, czy biedny.

Gdzie można się poskarżyć, gdy Wasze prawa są łamane?

Jeśli znacie kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sami znajdujecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do rodziców, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego czy dyrektora szkoły, zgodnie ze ścieżką postępowania opisaną w „Standardach ochrony małoletnich”. Możecie też skontaktować się z policją (numer 112) oraz instytucjami niosącymi pomoc dzieciom.

Oto jedne z nich:

116111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;

800121212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka.